

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 2Sfk/54/2022
Identifikačné číslo spisu: 5019200459
Dátum vydania rozhodnutia: 29. januára 2024
Meno a priezvisko: prof. JUDr. Juraj Vačok
Funkcia: predseda senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:5019200459.2

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: ONRDS, a.s. (pôvodne: ZENCOR a.s.), so sídlom Dúbravská cesta 2, 841 04 Bratislava, IČO: 47 068 051, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu voči uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 30S/86/2019-103 z 15. októbra 2021, takto

r o z h o d o l :

- I. Kasačná sťažnosť sa zamieta.
- II. Účastníkom kasačného konania sa nepriznáva právo na náhradu trov kasačného konania.

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Daňový úrad Žilina vydal rozhodnutie č. 102621915/2018 z 18. decembra 2018. Voči tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. Žalovaný rozhodnutím č. 101110625/2019 z 13. mája 2019 rozhodnutie napadnuté odvolaním potvrdil.

2. Žalobca podal voči rozhodnutiu žalovaného všeobecnú správnu žalobu na Krajský súd v Žiline (ďalej len „správny súd“). Správny súd uznesením sp. zn. 30S/86/2019 z 15. októbra 2021 z 24. septembra 2019 zastavil konanie podľa § 10 ods. 1 v spojení s § 14 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v účinnom znení. Uviedol, že žalobca v lehote stanovenej správnym súdom vo výzve na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu súdny poplatok nezaplatil, hoci o následkoch nezaplatenia poplatku bol poučený.

3. Žalobca podal žiadosť (návrh) o odpustenie zmeškania lehoty na zaplatenie súdneho poplatku. Uviedol, že 23. augusta 2019 odvolal s okamžitou účinnosťou splnomocnenie advokátovi, pričom novému advokátovi udelil splnomocnenie až 27. septembra 2019. Nový právny zástupca prevzal spisový materiál 27. septembra 2019, pričom až vtedy sa spolu so žalobcom dozvedel o výzve doručenej 26. augusta 2019 na zaplatenie súdneho poplatku. S ohľadom na skutočnosť, že žalobca sa o tejto výzve dozvedel až po uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku, požiadal o odpustenie zmeškania lehoty podľa § 70 SSP.

4. Správny súd uznesením č. k. 30S/86/2019-103 z 15. októbra 2021 zamietol návrh o odpustenie zmeškania lehoty. Poukázal na to, že účinky právneho zastúpenia voči súdu nastávajú až dňom jeho oznámenia správnemu súdu, a to 3. októbra 2019. Poukázal na § 14 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o

súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v účinnom znení (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), v zmysle ktorého nie je možné namietať skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku, teda po 16. septembri 2019. Skutočnosti, na ktoré sa odvoláva žalobca (dozvedenie sa o výzve na zaplatenie súdneho poplatku, nové právne zastúpenie) nastali až po tomto dátume.

II.

5. Žalobca podal voči uzneseniu správneho súdu kasačnú sťažnosť. Namietal v nej, že správny súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkom konania, aby uskutočnili im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. f), g) SSP). Podľa názoru žalobcu správny súd nemal postupovať podľa § 14 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch, ale podľa § 70 SSP. Zároveň opätovne zdôraznil, že bol daný dôvod na odpustenie zmeškania lehoty na zaplatenie súdneho poplatku.

6. Žalovaný sa k podanej kasačnej sťažnosti nevyjadril.

III.

7. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v postavení kasačného súdu (ďalej len „kasačný súd“) preskúmal uznesenie správneho súdu. Jeho príslušnosť pre toto konanie a rozhodnutie je daná v § 11 písm. h) SSP.

8. So zreteľom na § 439 ods. 1, § 443 ods. 2 písm. a) SSP účinného do 30. júna 2023 kasačný súd skonštatoval, že podaná kasačná sťažnosť smeruje proti uzneseniu, voči ktorému je prípustná a bola podaná včas.

9. Kasačný súd pred meritorným posúdením veci riešil, či kasačná sťažnosť žalobcu podlieha poplatkovej povinnosti. Z dôvodu rozdielného názoru od doterajšej judikatúry uznesením sp. zn. 2Sfk/54/2022 z 29. mája 2023 postúpil vec veľkému senátu. Veľký senát rozhodol uznesením sp. zn. 19Svs/5/2023 zo 4. decembra 2023. Na základe záverov tohto uznesenia kasačná sťažnosť žalobcu nepodlieha poplatkovej povinnosti z dôvodu, že ani žalobcom podaná žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty nepodliehala poplatkovej povinnosti.

10. Pri posudzovaní, či má kasačný súd právomoc konať a rozhodovať v predmetnej veci si je vedomý rozdielnej rozhodovacej činnosti vo veciach týkajúcich sa súdnych poplatkov. Poukazuje na rozdielne prístupy v uzneseniach sp. zn. 7Ssk/93/2022 zo 14 júla 2023, sp. zn. 6Ssk/70/2022 z 31. mája 2023, sp. zn. 2Sfk/1/2023 z 27. februára 2023. V prvých dvoch uzneseniach kasačný súd rozhodol bez meritórneho prejednaní. V treťom uznesení kasačný súd rozhodol po meritórnom prejednaní.

11. Vo veciach sp. zn. 7Ssk/93/2022 a sp. zn. 6Ssk/70/2022 kasačný súd rozhodoval o opravných prostriedkoch voči rozhodnutiam správnych súdov, ktorými sa rozhodlo o sťažnostiach napádajúcich uznesenia vydané vyššími súdnymi úradníkmi. V prejednávanej veci je však skutková situácia iná ako v uvedených veciach.

12. Skutková situácia v prejednávanej veci je obdobná, ako bola vo veci sp. zn. 2Sfk/1/2023. Rozhodoval predseda senátu správneho súdu o návrhu na odpustenie zmeškania lehoty. Kasačná sťažnosť smerovala voči uzneseniu vydaného predsedom senátu. Z uvedeného dôvodu kasačný súd, tak ako to už urobil v uznesení sp. zn. 2Sfk/1/2023 z 27. februára 2023, vecne prejednal kasačnú sťažnosť voči uzneseniu správneho súdu vydaného podľa § 70 SSP. Z dôvodu predmetných skutkových a procesných odlišností nebol dôvod obracať sa na veľký senát kasačného súdu (§ 22 ods. 1 písm. a) SSP). Kasačný súd mohol vec meritórne prejednať, tak ako to urobil vo veci sp. zn. 2Sfk/1/2023.

13. Napriek uvedenému záveru senát kasačného súdu vedomý si rozdielných prístupov vo veciach týkajúcich sa súdnych poplatkov pred správnymi súdmi a kasačným súdom, podá podnet predsedovi kasačného súdu na prijatie stanoviska k zjednoteniu výkladu podľa § 12 ods. 1 rokovacieho poriadku kasačného súdu č. 424/2022 Z. z. v účinnom znení.

14. Z dôvodu splnenia procesných podmienok kasačný súd vec meritórne preskúmal. Po meritórnom preskúmaní veci kasačný súd dospel k záverom, ktoré deklaroval vo výroku svojho uznesenia. Bližšie tieto závery odôvodňuje v nasledovnom texte.

15. Podľa § 70 prvej vety SSP ak tento zákon neustanovuje inak, predseda senátu odpustí zmeškanie lehoty, ak ju účastník konania alebo jeho zástupca zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto

vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. So zreteľom na uvedené ustanovenie kasačný súd skúmal, či správny súd zákonným spôsobom vyhodnotil neospravedlňiteľnosť dôvodu pre nezaplatenie súdneho poplatku.

16. Správny súd zákonným spôsobom vyhodnotil, že odvolanie plnomocenstva je účinné voči súdu dňom oznámenia tejto skutočnosti súdu, a teda 3. októbra 2019. Predmetná skutočnosť vyplýva z § 92 ods. 3 CSP, ktorý sa na toto konanie použije v zmysle § 25 SSP. Do tohto dňa správny súd tak musel vychádzať z toho, že žalobca bol zastúpený pôvodným právnym zástupcom.

17. Kasačný súd k uvedenému poznamenáva, že v čase odvolávania plnomocenstva musel žalobca vedieť, že je podaná správna žaloba. Musel si byť teda vedomý, že s tým môžu byť spojené viaceré povinnosti. Žalobca v tom čase minimálne mohol oznámiť súdu, že už nemá právneho zástupcu. Pre žalobcu by to znamenalo, že by všetky úkony boli doručované jemu. K zmeškaniu lehoty tak prišlo pasivitou žalobcu a právneho zástupcu, ktorého si žalobca zvolil.

18. Žalobca ako účastník konania, ktorý sa dožaduje svojich práv na súde, iniciuje súdne konanie z vlastnej iniciatívy. Preto je dôležité, aby sa v konaní aktívne o svoje práva a povinnosti zaujímal (porovnaj § 5 ods. 9 druhú vetu SSP). Pokiaľ sa žalobca sám rozhodne odvolať plnomocenstvo svojmu právnemu zástupcovi, musí si byť vedomý, že v tom čase sa vedie konanie bez právneho zastúpenia. Žalobca tak preberá riziko za toto svoje konanie, ktoré navyše ani neoznámil súdu. Pokiaľ by ukončenie právneho zastúpenia právnemu súdu oznámil, výzva na zaplatenie súdneho poplatku by bola doručená priamo žalobcovi. Neprišlo by tak k pre žalobcu nežiaducemu následku.

19. Pri posudzovaní celej záležitosti by sa zrejme inak prihliadalo na situáciu, pokiaľ by právny zástupca vypovedal plnomocenstvo žalovanému s okamžitou platnosťou. V takomto prípade by žalobca bez právnického vzdelania musel sa zorientovať, bezodkladne hľadať nového právneho zástupcu. Pokiaľ sa však žalobca rozhodol odvolať plnomocenstvo, on si určil dátum, kedy tak učiní, mal čas si to riadne pripraviť a premyslieť. Kasačný súd preto nemôže považovať za ospravedlňiteľné, pokiaľ žalobca z vlastnej iniciatívy odvolal plnomocenstvo, túto skutočnosť súdu neoznámil, resp. oznámil ju až po dvoch mesiacoch od odvolania plnomocenstva.

20. Námietku, že správny súd nemal vychádzať z § 14 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch, nakoľko tento sa týka sťažnosti proti rozhodnutiu o zastavení súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, kasačný súd vyhodnotil čiastočne ako dôvodnú. Podľa § 14 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch v sťažnosti proti rozhodnutiu o zastavení súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nemožno namietat' skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku.

21. Kasačný súd súhlasí s tým, že toto ustanovenie sa týka sťažností voči rozhodnutiam o zastavení súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, o ktorých rozhoduje vyšší súdny úradník. Na druhej strane však je treba súhlasiť so skutkovým vyhodnotením uskutočneným správnym súdom, že k novému zastúpeniu prišlo až po uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku. Do konca lehoty na zaplatenie súdneho poplatku žalobca nepodnikol žiadne úkony voči súdu, ktorými sa dopytoval na stav konania, oznámil skončenie právneho zastupovania, prípadne potrebu doručovať na inú adresu, ako adresu predošlej kancelárie. Z tohto dôvodu preto ani aplikácia § 14 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch nemá vplyv na správnosť záverov, ktoré deklaroval správny súd v napadnutom uznesení.

22. So zreteľom na všetky uvedené skutočnosti kasačný súd konštatuje, že námietku nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k záverom, ktoré kasačný súd deklaroval vo výroku svojho uznesenia považuje za nedôvodnú.

23. Rovnako kasačný súd námietku, že správny súd svojím postupom znemožnil žalobcovi uskutočniť procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, vyhodnotil správny súd ako nedôvodnú. V konaní nebolo zistené žiadne porušenie procesných práv žalobcu. Znemožnenie procesných práv pritom nemôže byť odvíjané od nečinnosti žalobcu vo vzťahu k súdu po tom, ako sa žalobca rozhodol ukončiť právne zastupovanie.

IV.

24. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná. Kasačný súd, pretože vyhodnotil kasačné námietky za nedôvodné, rozhodol podľa predmetného ustanovenia. Podľa § 3 ods. 3 písm. a) zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení výkon súdnictva v predmetnej veci

prešiel od 1. júna 2023 zo správneho súdu na Správny súd v Banskej Bystrici. Z tohto dôvodu bude aj tento rozsudok doručovaný cestou Správneho súdu v Banskej Bystrici.

25. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. (1) v spojení s § 167 ods. 1 a § 168 druhej vety SSP spôsobom uvedeným vo výroku rozsudku. Kasačný súd žalobcovi náhradu trov kasačného konania nepriznal, nakoľko v kasačnom konaní nebol úspešný. Kasačný súd nepriznal trovy konania ani žalovanému. Ten bol síce v konaní úspešný, avšak má postavenie orgánu štátnej správy a kasačný súd nezhliadol žiadne výnimočné dôvody, pre ktoré by mu mali byť trovy konania priznané (§ 168 druhá veta SSP).

26. Toto uznesenie prijal kasačný súd jednomyseľne.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.